

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

B/BL/O
LINGUA

Implementačná brožúrka

Obsah

Obsah.....	1
I. Úvod.....	3
A. Prehľad o projekte	3
a) Opis celého projektu.....	3
b) Ciele a úlohy implementačnej brožúry.....	3
B. Učenie a osvojovanie jazykov	4
a) Francúzsko	4
b) Belgicko.....	4
c) Taliansko	5
d) Španielsko.....	6
e) Slovensko.....	7
f) Estónsko.....	7
C. Inklúzia vo vyučovaní jazykov	9
a) Chápanie inklúzie vo vzdelávaní.....	9
b) Stratégie pre všetkých žiakov	10
D. Význam digitálnych zručností.....	13
a) Uznanie úlohy digitálnych zručností v modernom vzdelávaní	13
b) Výhody používania online materiálov na výučbu jazykov	13
II. Praktické stratégie jazykového vzdelávania.....	15
A. Vytváranie elektronických kníh pre výučbu jazykov: rady učiteľov.....	15
a) Plánovanie obsahu e-knihy.....	15
b) Výber vhodných jazykových úrovní.....	15
c) Prispôsobenie obsahu	16
d) Vylepšenie elektronických kníh o multimediálny obsah	17
B. Prispôsobenie vzdelávacieho zážitku	18
a) Umenie diferenciacie: personalizácia jazykového vzdelávania	18
b) Príklady a prípadové štúdie	21
C. Kontext testovania.....	23
D. Testovanie elektronických kníh Bibliolingua v triede.....	25

a) Skúsenosti a poznatky z triedy	25
b) Výsledky testovania a analýzy.....	25
c) Výzvy a ako ich prekonať:	27
E. Testovanie pedagogických spisov a učebných materiálov BiblioLingua v triede	29
a) Skúsenosti a poznatky z triedy	29
b) Výsledky testovania a analýzy.....	31
c) Výzvy a ako ich prekonať	32
III. Záver	36
A. Poznatky získané z testovania BiblioLingua.....	36
B. Možný vplyv projektu BiblioLingua na vyučovanie cudzích jazykov.....	37
IV. Zdroje.....	39

I. Úvod

A. Prehľad o projekte

a) Opis celého projektu

Projekt BiblioLingua je pevne založený na európskom prístupe k viacjazyčnosti, ktorý sa zameriava na zlepšenie schopností osvojiť si jazyk prostredníctvom inovatívnych prístupov a digitálnych nástrojov. Stredoškólakom ponúka prispôsobené riešenia digitálneho čítania a voľný prístup k európskej literatúre. Medzi jej hlavné ciele patrí propagácia viacjazyčnosti, podpora inkluzívnosti prostredníctvom rôznorodých, inovatívnych vyučovacích metód a zvyšovanie základných kompetencií, ako je gramotnosť, jazykové a digitálne zručnosti. Riešením výziev v oblasti gramotnosti a zameraním sa na inkluzívnejšie vzdelávacie prostredie chce projekt umožniť všetkým študentom prosperovať.

b) Ciele a úlohy implementačnej brožúry

Implementačná brožúra BiblioLingua je zdroj, ktorý umožní pedagógom zlepšiť metodiku výučby cudzích jazykov. Jej cieľom je poskytnúť učiteľom poznatky a praktické prístupy k využívaniu digitálnych nástrojov a elektronických adaptácií klasickej európskej literatúry

Prostredníctvom tejto brožúry pedagógovia získajú hlbšie pochopenie inkluzívnych vyučovacích postupov, najmä pre študentov so špecifickými vzdelávacími potrebami. Brožúra tiež umožňuje učiteľom efektívne sa orientovať a používať online platformu BiblioLingua.

Tento zdroj je výsledkom praktických pozorovaní a spätnej väzby z rôznych fáz testovania, čo zaručuje, že ponúka reálne použiteľné stratégie na implementáciu v triede.

B. Učenie a osvojovanie jazykov

a) Francúzsko

Zlepšovanie znalosti cudzích jazykov u francúzskych žiakov je jednou z hlavných priorít, uvedomujúc si ich kľúčovú úlohu pri podpore globálneho občianstva, osobného rozvoja a kariérnych vyhliadok na národnej i medzinárodnej úrovni

V decembri 2022 bol predstavený komplexný plán na podporu výučby angličtiny a ďalších moderných jazykov počas celej povinnej školskej dochádzky. Cieľom je do roku 2025 zabezpečiť, aby aspoň 80 % žiakov dosiahlo požadovanú úroveň znalosti angličtiny (aspoň A2) do konca 3. ročníka (14 - 15 rokov). Tieto iniciatívy, spočiatku zamerané na angličtinu, sa rozšíria na všetky moderné jazyky, čím sa stanoví norma platná pre všetkých žiakov.

Zlepšenie celkovej úrovne ovládanie angličtiny predstavuje významné úsilie, ktoré nielen uľahčuje ďalšie štúdium a profesionálnu integráciu, ale prispieva aj k širšiemu ovládnutiu rôznych jazykov.

Podľa EF EPI (EF English Proficiency Index), najväčšej svetovej štúdie o znalostiach anglického jazyka, ktorá zahŕňa výsledky od 2,2 milióna ľudí zo 113 rôznych krajín a regiónov, je však Francúzsko na 43. mieste zo 113.

b) Belgicko

Jazykové vzdelávanie v Belgicku je dôležitým aspektom zamestnania a kultúrnej angažovanosti. Vo "Fédération Wallonie-Bruxelles", zhruba francúzsky hovoriaceho spoločenstva, dokáže približne polovica obyvateľov komunikovať aspoň v dvoch cudzích jazykoch, čo svedčí o

vyššej jazykovej zdatnosti v porovnaní s európskym priemerom (Blondin & Chenu, 2013).

Regionálne rozdiely sú však výrazné: Vo Flámsku (holandsky hovoriaci) sa uvádza 52 %, v Bruseli (holandsky a francúzsky hovoriaci) 42 % a vo Valónsku (francúzsky hovoriaci) 17 % (Vandeghinste et al., 2021). Školské vzdelávanie odráža túto jazykovú rozmanitosť, pričom značný podiel študentov sa na rôznych stupňoch vzdelávania učí angličtinu .

Podľa týchto údajov je medzi Valónskom a zvyškom Belgicka jasný rozdiel. Tieto percentá ukazujú na potrebu prispôsobiteľných učebných materiálov, ktoré by zohľadňovali rôzne úrovne znalostí a učebné štýly študentov. Tieto trendy zdôrazňujú význam a výzvy jazykového vzdelávania v mnohojazyčnej spoločnosti, akou je Belgicko.

c) Taliansko

Podľa článku 5 legislatívneho dekrétu č. 59/2004, Taliansko stanovuje povinnú výučbu angličtiny od prvého ročníka základnej školy (6 roční žiaci), zatiaľ čo článok 9 toho istého dekrétu stanovuje okrem výučby angličtiny aj povinnú výučbu ďalšieho jazyka Spoločenstva (španielčina, , francúzština, nemčina) na strednej škole.

V Taliansku je metóda CLIL (Content and Language Integrated Learning) uplatňovaná len na základe výberu školy.

Počet hodín výučby prvého cudzieho jazyka ako povinného predmetu sa takmer vo všetkých vzdelávacích systémoch pohybuje od 39 do 114 hodín ročne.

Na stredných školách študuje viac ako 90% študentov dva alebo viac cudzích jazykov. Podľa publikácie “Kľúčové údaje o výučbe jazykov v Európe”, vydanie 2023, je v Taliansku najčastejšie študovaným jazykom angličtina a druhým najčastejšie študovaným jazykom je francúzština.

Minimálna úroveň sa takmer vo všetkých vzdelávacích systémoch pohybuje od A2 do B1 pre prvý jazyk a od A1 do A2 pre druhý jazyk.

Vo všeobecnosti vyučovanie zabezpečuje odborný učiteľ v triede, alebo externý odborný učiteľ. Odborný učiteľ je zároveň učiteľom cudzieho jazyka a učiteľom niektorých nejazykových predmetov vo svojich triedach.

d) Španielsko

Španielsky vzdelávací systém zahŕňa výučbu cudzích jazykov od útleho veku. Španielčina je povinným predmetom v školách a študenti sa ju zvyčajne učia počas celej svojej vzdelávacej cesty.

Španielsko sa vyznačuje veľkou jazykovou a kultúrnou rozmanitosťou. Niektoré regióny v Španielsku, ako je Katalánsko a Baskicko, majú bilingválne vzdelávacie programy, v ktorých sa predmety vyučujú v španielčine aj v regionálnom jazyku.

Čo sa týka angličtiny, tá je v španielskom vzdelávacom systéme povinným predmetom už od základnej školy. Úrovne a zlepšenie študentov sa väčšinou monitorujú vďaka skúškam odbornej spôsobilosti, ako sú skúšky Cambridge English.

Niektoré z problémov, s ktorými sa študenti španielčiny stretávajú pri štúdiu iných jazykov, môžu spočívať vo výslovnosti hlások, ktoré v ich rodnom jazyku neexistujú, a v rozdieloch v gramatických štruktúrach, ako je napríklad slovosled a slovesné časovanie.

e) Slovensko

Používanie slovenského jazyka je povinné počas celého vyučovacieho procesu na základných školách pre všetkých občanov Slovenskej republiky. Vo všeobecnosti sa celé vzdelanie získava prostredníctvom slovenského jazyka.

Druhým povinným jazykom je angličtina ktorá je medzi Slovákami veľmi populárna a mimoriadne dôležitá. Anglický jazyk je vyučovaný od útleho veku a formuje sa počas celého povinného vzdelávacieho procesu. Úroveň a vedomosti žiakov sa hodnotia prostredníctvom známok a záverečného vysvedčenia, ktoré naši žiaci dostávajú na konci každého školského roka. Starší žiaci majú na konci stredoškolského vzdelávania povinnú záverečnú skúšku. Úspešné absolvovanie tejto špecifickej skúšky dokazuje ich úroveň B1, B2 alebo dokonca C1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR).

Niektoré problémy, s ktorými sa slovenskí študenti zvyčajne stretávajú pri osvojovaní si anglického jazyka, sú odlišný slovosled vo vetách a množstvo gramatických časov. Slovenský jazyk má iba tri slovesné časy- minulý, prítomný a budúci. Angličtina ich má dvanásť. Rozdielne hlásky sú pre nás náročné aj na výslovnosť. Zvuky ako "th" alebo hláska schwa sú pre Slovákov nezvyčajné, ale celková výslovnosť je pomerne dobrá a neutrálna.

f) Estónsko

V Estónsku je učenie sa angličtiny základným aspektom vzdelávania a osobného rozvoja. Angličtina je všeobecne uznávaná ako globálny jazyk a jej znalosť otvára možnosti medzinárodnej komunikácie, vzdelávania a kariérneho postupu.

V Estónsku sa študenti zvyčajne učia aspoň dva cudzie jazyky, pričom väčšina z nich si volí predovšetkým angličtinu. Štátne učebné osnovy umožňujú štúdium rôznych

cudzích jazykov, napríklad ruštiny, nemčiny a francúzštiny, ako prvého jazyka. Okrem toho si študenti môžu vybrať druhý cudzí jazyk na základe svojich záujmov a ponuky školy. V čase ukončenia štúdia by mali žiaci dosiahnuť úroveň samostatného používateľa (úroveň B podľa Spoločného európskeho rámca) aspoň v dvoch cudzích jazykoch (Ministerstvo školstva a výskumu, 2022)

Význam výučby angličtiny ako cudzieho jazyka v Estónsku je mnohostranný. Nielenže uľahčuje globálnu komunikáciu, ale poskytuje aj prístup k bohatým informáciám, literatúre a kultúrnej výmene. Znalosť angličtiny je vysoko cenená na trhu práce, keďže v Estónsku pôsobí mnoho medzinárodných spoločností a angličtina je často obchodným jazykom.

Počas štúdia angličtiny v Estónsku sa študenti môžu stretnúť s rôznymi problémami. Rozdiely vo výslovnosti, gramatické nuansy a používanie idiomatických výrazov môžu predstavovať ťažkosti.

C. Inklúzia vo vyučovaní jazykov

a) Chápanie inklúzie vo vzdelávaní

Spravodlivosť a inklúzia sa stali ústredným bodom Agendy 2030, keďže nerovnomerné rozdelenie zdrojov a príležitostí pretrváva. Spravodlivosť sa vzťahuje na opatrenia zamerané na zabezpečenie rovnosti. Naopak, inklúziu môže byť ťažšie definovať. Pokúsme sa o to spoločne!

UNESCO vníma inklúziu ako proces, ktorý pomáha prekonávať prekážky, ktoré obmedzujú dochádzku, účasť a výsledky študentov. Inkluzívne vzdelávanie sa považuje za proces posilňovania kapacity vzdelávacieho systému, aby sa dostal ku všetkým žiakom. Ide o zlepšovanie vzdelávacieho prostredia, ale aj o poskytovanie príležitostí všetkým žiakom, aby mohli uspieť vo vzdelávaní. Podporu pri plnení vzdelávacích úloh môže poskytnúť celý rad zdrojov (napr. učebné materiály, špeciálne vybavenie, ďalší zamestnanci, nové prístupy k vyučovaniu alebo iní žiaci).

Nedávno, v roku 2006, bol prijatý Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (CRPD), ktorý konkretizoval existujúce záväzky v oblasti ľudských práv voči osobám so zdravotným postihnutím. Vyzýva zmluvné štáty, aby sa usilovali o rozvoj inkluzívneho vzdelávacieho systému na všetkých úrovniach (článok 24), aby "všetci študenti so špeciálnymi potrebami mohli mať prístup k (...) inkluzívnemu, bezplatnému a povinnému základnému a stredoškolskému vzdelávaniu, (...) všeobecnému terciárnemu vzdelávaniu, odbornej príprave, vzdelávaniu dospelých a ďalšiemu vzdelávaniu" s cieľom aktívne sa zapojiť do spoločenského, kultúrneho a hospodárskeho života zajtra.

Inkluzívne vzdelávanie podporuje flexibilitu a prístupnosť obsahu pre všetkých jednotlivcov. Prístupné a flexibilné učebné osnovy môžu byť "kľúčom" k vytvoreniu "školy pre všetkých". Spolu s týmito programami by sa mala zaviesť flexibilná metodika vyučovania a učenia. Konkrétne by inkluzívne vzdelávanie malo zahŕňať

vytvorenie individuálnej vzdelávacej cesty pre každého žiaka so zdravotným postihnutím a/alebo so ŠVVP.

V tomto rámci už existujú usmernenia pre inkluzívnejšiu triedu, ako sú primerané úpravy (AR), univerzálny dizajn pre učenie (UDL) a akékoľvek iné zmeny v prostredí, ktoré sú potrebné na to, aby osoba so zdravotným postihnutím (alebo s ťažkosťami pri učení) mohla riadne pracovať.

Na záver možno povedať, že definícia inkluzívneho vzdelávacieho systému je založená na zásade, že každý žiak by mal byť podporovaný podľa svojich vzdelávacích potrieb bez ohľadu na to, či má alebo nemá špeciálne potreby. Z praktického hľadiska inkluzívna trieda zahŕňa všetky možné riešenia a prostriedky, ktoré vzdelávací systém zavádza s cieľom zabezpečiť úspešnú cestu jednotlivých žiakov a uspokojiť všetky ich potreby.

b) Stratégie pre všetkých žiakov

V dynamickom svete vzdelávania je inklúzia základným princípom, ktorý je ozvenou myšlienky, že "vzdelávanie je najsilnejšie, keď zahŕňa rozmanitosť" (správa GEM UNESCO, 2020). Preto je nevyhnutné zohľadniť rôznorodé vzdelávacie potreby žiakov a uznať, že "deti sa učia rôznym tempom [a] potrebujú učebné osnovy, ktoré sú flexibilné, kreatívne a relevantné" (GEM Report UNESCO, 2020). S ohľadom na to projekt BiblioLingua prijíma opatrenia, aby jeho materiály boli inkluzívne a zodpovedali potrebám všetkých žiakov. Preto partneri počas procesu tvorby

vypracovali stratégie na zabezpečenie inklúzie študentov so špeciálnymi potrebami.

Riešenie rozmanitých vzdelávacích potrieb

Aké stratégie boli konkrétne realizované pre žiakov so špeciálnymi potrebami?

- **Úroveň 1 Lahko čitateľné:** Naše e-knihy ponúkajú rôzne úrovne čítania vrátane zjednodušenej možnosti "Level 1", ktorá je prispôbená na podporu študentov, ktorí môžu vyžadovať dodatočnú pozornosť.
- **Funkcie prispôsobenia:** Keďže chápeme rôzne preferencie študentov, naše elektronické knihy ponúkajú funkcie prispôsobenia, ako je nastavenie veľkosti písma, rýchlosti hlasu, témy, písma a možnosť zvýraznenia textu, čo študentom umožňuje prispôbiť si zážitok z čítania.
- **Automatický hlas :** Naše elektronické knihy sú vybavené automatickou hlasovou funkciou, ktorá umožňuje študentom s poruchami zraku alebo problémami s čítaním prístup k obsahu prostredníctvom zvukového rozprávania.
- **Pedagogické súbory:** Okrem samotných e-kníh sú naše materiály doplnené pedagogickými dokumentmi, ktoré okrem iného obsahujú slovníčky a vysvetlenia kľúčových pojmov, postáv a tém. Tieto zdroje slúžia ako cenná pomôcka pre študentov, ktorí majú problémy s porozumením alebo osvojením si slovnej zásoby.
- **Inovatívne hodiny :** Aby sme podporili inkluzívne vzdelávacie prostredie, naše hodiny zahŕňajú inovatívne cvičenia navrhnuté tak, aby zaujali všetkých študentov bez ohľadu na ich schopnosti. Tieto cvičenia podporujú aktívnu účasť, kritické myslenie a spoluprácu a zabezpečujú, aby sa každý študent cítil ocenený a začlenený.

Spätná väzba z testovacej fázy

Spätná väzba, ktorú sme získali počas testovacej fázy materiálov BiblioLingua, odráža celkovo pozitívnu odozvu zo strany študentov aj pedagógov, čo naznačuje úspešnú integráciu inkluzívnych postupov. Tu sú kľúčové poznatky zo spätnej väzby:

- **Zapojenie a dostupnosť** : Žiaci so špeciálnymi potrebami, vrátane nepočujúcich a autistických študentov, považovali materiály BiblioLingua za pútavé a zrozumiteľné. Podľa žiakov nepočujúci žiaci ocenili možnosť zapojiť sa so svojimi rovesníkmi do používania rovnakých materiálov, zatiaľ čo žiakom s autizmom sa páčila možnosť samostatne skúmať materiály.
- **Pozitívna skúsenosť s učením** : Učitelia si všimli pozitívnu zmenu v dynamike triedy pri používaní materiálov BiblioLingua. Žiaci, vrátane žiakov so špeciálnymi potrebami, prejavovali nadšenie a ochotu zúčastňovať sa na literárnych aktivitách, čo bola osviežujúca zmena. Zahrnutie interaktívnych prvkov a multimédií spríjemnilo učenie a pomohlo študentom zapojiť sa do obsahu na hlbšej úrovni.
- **Inkluzívne postupy v praxi** : Učitelia si oblúbili BiblioLingua pre jej inkluzívny dizajn, ktorý zodpovedá potrebám študentov so zdravotným postihnutím. Plány hodín a inovatívne aktivity zabezpečili, že všetci študenti bez ohľadu na ich schopnosti sa cítili byť zahrnutí a ocenení v procese učenia. Učitelia ocenili možnosť zaviesť inkluzívne postupy vo svojich triedach.

Spätná väzba z testovacej fázy potvrdzuje dôležitosť inkluzívnych postupov vo vzdelávaní a úspešnosť materiálov BiblioLingua pri napĺňaní rôznorodých potrieb študentov. Začlenenie týchto stratégií do vyučovania nie je len o riešení špecifických potrieb, ale o vytvorení vzdelávacieho prostredia, v ktorom majú všetci žiaci bez ohľadu na ich pôvod alebo schopnosti možnosť uspieť.

D. Význam digitálnych zručností

a) Uznanie úlohy digitálnych zručností v modernom vzdelávaní

Program trvalo udržateľného rozvoja Organizácie Spojených národov do roku 2030 kladie silný dôraz na kvalitné vzdelanie pre všetkých, pričom rozhodujúcu úlohu pri dosahovaní tohto cieľa zohrávajú digitálne technológie. Digitálne nástroje výrazne ovplyvnili sektor vzdelávania, najmä vďaka rozsiahlemu osvojeniu, ktoré si pandémia COVID-19 vyžiadala. Pretransformovali vzdelávanie z obyčajného poskytovania vedomostí na kolaboratívne učenie, mentorstvo a hodnotenie (Haleem et al., 2022). Študenti teraz ťažia z ľahších a všestrannejších nástrojov, ako sú tablety a e-knihy, ktoré nielen uľahčujú učenie, ale zároveň robia proces učenia zaujímavejším. Tieto zariadenia však nemožno využívať naplno bez potrebných digitálnych zručností študentov aj učiteľov.

Význam zručností v oblasti digitálnej gramotnosti podčiarkuje rastúca integrácia technológií do vzdelávania za posledných 15 rokov (Team, 2023). Keďže počítače, tablety a internet sa stávajú rozšírenými nástrojmi na školách a univerzitách, študenti ovládajúci digitálnu gramotnosť sa ľahko a s istotou orientujú vo vzdelávacích platformách. Naopak, tí, ktorým tieto zručnosti chýbajú, môžu čeliť prekážkam pri efektívnom využívaní vzdelávacích technológií, čo môže spomaliť ich akademický pokrok.

b) Výhody používania online materiálov na výučbu jazykov

Štúdia vykonaná v auguste 2020 s názvom „Používanie technológie online zdrojov na výučbu cudzích jazykov: stratégie, vplyv a výzva“ (Saud et al., 2020) identifikovala rôzne stratégie používané študentmi na optimalizáciu využívania online zdrojov, ako je vyhľadávanie významov a synonym, hodnotenie jazykových znalostí, precvičovanie písania, zapájanie sa do gramatických cvičení a prístup k učebným materiálom. Študenti uviedli, že tieto aktivity boli vysoko interaktívne a

obohatili ich vzdelávacie skúsenosti, a to nielen z hľadiska obsahu a osvojenia si jazyka, ale aj z hľadiska znalosti technológie. Niektorí študenti však narazili na určité problémy, vrátane technických problémov, nedostatku zručností a nezájmu o materiál.

Jednoznačnou výhodou online materiálov je ich množstvo a možnosť, aby si každý našiel niečo pre seba. Okrem toho používanie online zdrojov vo vzdelávaní umožňuje zapojiť žiakov, ktorí sa nemôžu zúčastňovať na hodinách telesnej výchovy. Vezmime si príklad BiblioLingua, žiaci môžu pracovať na rovnakom materiáli, časť z nich v triede, časť z nich doma. Rôznorodosť zdrojov je tiež dôležitá: náš projekt neponúka len ilustrované e-knihy v troch úrovniach obtiažnosti, ale aj automatické čítanie textu, ktoré môže byť veľkou pomocou pri cvičeniach výslovnosti, pedagogických dokumentoch a plánoch hodín, dostupné online a pripravené na tlač, rovnako ako aj slovníky so slovami, ktorým môže byť na každej úrovni ťažké porozumieť.

II. Praktické stratégie jazykového vzdelávania

A. Vytváranie elektronických kníh pre výučbu jazykov: rady učiteľov

a) Plánovanie obsahu e-knihy

Nasledujúca kapitola sa zaoberá plánovaním správneho obsahu pri tvorbe e-knihy na výučbu jazykov. Približuje úroveň a vekovú skupinu študentov a proces výberu vhodnej literatúry a vizuálov pre návrh budúcej elektronickej knihy.

Najdôležitejším krokom, ktorý treba brať do úvahy, je úroveň a vek čitateľov. Ďalšími rozhodujúcimi faktormi môžu byť ich predchádzajúce skúsenosti s učením sa jazyka, ich kultúrne zázemie, postavy a špeciálne potreby. Po druhé, dôležitým krokom je výber správnej literatúry. Poznanie úrovne a vekovej skupiny študentov pomáha pri vhodnom výbere, preto je kľúčové vybrať knihu, ktorá môže mať vplyv alebo zdieľať posolstvo relevantné pre našich čitateľov. Je potrebné si podrobne prečítať a naštudovať pôvodný príbeh; treba však vziať do úvahy, že texty v niektorých knihách sú dlhé a popisné. Dokonalá znalosť príbehu pomáha vymazať nedôležité detaily a postavy a poukázať na hlavných protagonistov, hlavné udalosti a posolstvá v rámci zápletky. Všetky spomenuté kroky pomáhajú vytvoriť prehľadný a zrozumiteľný ebook vhodný pre vašich študentov. Plánovanie obsahu zahŕňa aj výber vizuálov, ktoré zodpovedajú príbehu a publiku. Obrázky musia byť vybrané s ohľadom na autorské práva a musia ilustrovať príbeh.

b) Výber vhodných jazykových úrovní

Pri vytváraní e-knihy na výučbu angličtiny je výber vhodnej jazykovej úrovne kľúčový, aby bol materiál efektívny a pútavý. Tu je niekoľko základných rád pre učiteľov, ako si vybrať správnu úroveň angličtiny pre svoje e-knihy.

Tipy ako vybrať správnu úroveň:

Najprv musíte poznať úroveň znalostí a vekovú skupinu vašej cieľovej skupiny. Zvážte faktory, ako sú ich predchádzajúce skúsenosti s jazykovým vzdelávaním, kultúrne zázemie a záujmy. Je dôležité, aby ste sa oboznámili s rámcami jazykových znalostí, ako je CEFR pre európske jazyky, aby ste sa mohli riadiť výberom vhodných jazykových úrovní. Tento prístup zabezpečuje konzistentnosť a pomáha študentom pochopiť ich pokrok.

Ďalej jasne definujte jazykové ciele pre každú elektronickú knihu. Špecifikujte zručnosti a znalosti, ktoré by študenti mali získať, pričom zaistíte, aby obsah zodpovedal cieľovej jazykovej úrovni. Pri výbere tém a jazyka navyše dbajte na kultúrnu citlivosť. Vyberte si obsah, ktorý je relevantný a rešpektuje rôzne kultúry, a vyhnite sa používaniu hovorových výrazov, ktoré môžu byť kultúrne špecifické.

Nakoniec počas procesu tvorby e-knihy vyhľadajte spätnú väzbu od študentov, kolegov učiteľov alebo jazykových odborníkov. Využite ich poznatky na úpravy a vylepšenia tak, aby lepšie vyhovovali potrebám študentov. Dodržiavaním týchto pokynov môžu učitelia vytvárať efektívne a pútavé e-knihy, ktoré vyhovujú príslušnej jazykovej úrovni ich študentov.

c) Prispôsobenie obsahu

Prispôsobenie obsahu pri vytváraní elektronickej knihy v angličtine zahŕňa niekoľko krokov na zabezpečenie prehľadnosti, koherencie a dostupnosti pre cieľové publikum. Tu je niekoľko bodov, ktoré je potrebné zvážiť:

Poznajte svoje publikum. Pochopte demografiu, úroveň jazykových znalostí a špecifické potreby vašich cieľových čitateľov.

Zjednodušte jazyk. Používajte jasný a výstižný jazyk vhodný pre úroveň odbornosti vášho publika. Vyhnite sa zložitým skladbám viet.

Vizuálne prvky. Zahrňte vizuálne pomôcky, ako sú ilustrácie na zlepšenie porozumenia. (Bililicá, 2023)

Oddelovanie informácií. Rozdeľte obsah do spravovateľných sekcií, aby ste zlepšili čitateľnosť. V prípade potreby môžete použiť nadpisy, podnadpisy a odrážky na usporiadanie textu a vedenie čitateľov e-knihou.

Kultúrna citlivosť. Majte na pamäti kultúrne rozdiely.

Zabezpečenie kvality. Dôkladne si prečítajte a prejdite e-knihu, aby ste skontrolovali chyby v gramatike, pravopise a formátovaní. Testujte interaktívne funkcie a multimediálny obsah, aby ste sa uistili, že na rôznych zariadeniach a platformách fungujú podľa plánu (Renard, 2021).

d) Vylepšenie elektronických kníh o multimediálny obsah

Vylepšenie e-kníh o multimediálny obsah obohacuje učenie tým, že poskytuje dynamické a interaktívne prvky, ako sú videá, zvukové klipy, animácie a interaktívne kvízy. Tento multimediálny prístup nielen upúta čitateľov, ale tiež posilňuje porozumenie prostredníctvom viacerých zmyslových kanálov, vďaka čomu je proces učenia pútavejší a efektívnejší. V prípade projektu BiblioLingua sme obrázky použili hlavne na ilustráciu snímok e-kníh. Keďže obrázky neboli najdôležitejšou súčasťou prístupu k projektu, každá snímka nemá zodpovedajúci obrázok, ale niektoré snímky v elektronickej knihe áno. Podľa názorov učiteľov po prvej fáze testovania sú ilustrácie zaujímavým a pútavým doplnkom príbehu, ktorý pomáha príbeh lepšie pochopiť. Aj tu je dôležité vybrať dobrý obrázok, takže ilustrácia môže slúžiť aj ako dodatočné vysvetlenie v prípade, že text nie je dostatočne jasný. Stimuluje tiež predstavivosť žiakov a pomáha im lepšie vidieť príbeh. Ďalším multimediálnym typom obsahu je automatické audio, už spomenuté v predchádzajúcej časti.

B. Prispôsobenie vzdelávacieho zážitku

a) Umenie diferenciacie: personalizácia jazykového vzdelávania

Vo výučbe jazykov neexistuje žiadna univerzálna metóda: všetci študenti majú rôzne úrovne znalostí. Diferenciačné stratégie sú preto v triede kľúčové a zabezpečujú, aby sa každý študent mohol zapojiť do obsahu na úrovni, ktorá je pre neho náročná, no zároveň dosiahnuteľná.

Pochopenie diferenciacie

Diferenciácia sa vzťahuje na „vzdelávacie skúsenosti, v ktorých je prístup alebo metóda učenia prispôbena potrebám jednotlivých študentov so zameraním opytovacieho zámernu „ako?“ na personalizované učenie“ (Culatta, 2016).

Tu sú u sú bežné stratégie diferenciacie, ktoré možno ľahko použiť (Steele, 2021):

-Zoskupovanie študentov (Grouping students) na základe jazykových znalostí umožňuje prispôbiť výučbu tak, aby vyhovovala špecifickým potrebám každej skupiny. V skupine, kde študenti zdieľajú podobné úrovne znalostí, sa učiteľia môžu zamerať na poskytovanie obsahu a aktivít, ktoré sú presne v súlade so schopnosťami skupiny. V porovnaní s tým skupina s rôznymi úrovňami odbornosti podporuje prostredie spolupráce, kde spolupracujú študenti rôznych úrovní odbornosti. Tento prístup podporuje podporu rovesníkov a umožňuje študentom učiť sa jeden od druhého, čím

vytvára dynamickú atmosféru v triede, ktorá oslavuje rozmanitosť jazykových zručností.

-**Rôzne metódy realizácie (Varying delivery methods)** ponúkajú flexibilitu v spôsobe prezentácie obsahu, odpovedajú na rôzne preferencie učenia a zvyšujú zapojenie. Elektronické knihy BiblioLingua, pedagogické spisy a plány hodín zahŕňajú širokú škálu metód poskytovania, od vizuálov a praktických aktivít až po používanie technológie v triede. Začlenením týchto rôznorodých metód sa učitelia môžu prispôbiť rôznym štýlom učenia a preferenciám.

- **Prispôsobenie úrovni (Adjusting levels)** v triede je nevyhnutná na splnenie rôznych schopností študentov. Táto metóda zaisťuje, že každý študent je zapojený a vyzvaný na primeranej úrovni, čím sa podporuje produktívne vzdelávacie prostredie.

- o **Začiatočník:** Začnite s najjednoduchšou úrovňou aktivít, aby ste porozumeli. Vylepšite tieto úlohy pre pokročilých študentov, aby si obnovili základy a pridali na zložitosti.
- o **Stredne pokročilý:** Prezentujte náročnejšie aktivity tým, ktorí sú pripravení na vyššiu úroveň. Predstavte úlohy celej triede, umožnite študentom napredovať vlastným tempom a zaisťte, aby boli zahrnutí aj začiatočníci.
- o **Pokročilý:** Vypracujte špecifické, náročnejšie úlohy pre pokročilých študentov, ktorí rýchlo dokončia prácu, a povzbudte spoluprácu medzi pokročilými študentmi s cieľom prehĺbiť ich zapojenie a porozumenie.

Viacúrovňové elektronické knihy BiblioLingua

Projekt BiblioLingua poskytuje e-knihy v 3 úrovniach odbornosti, ktoré zodpovedajú rôznym potrebám študentov:

Úroveň 1:

Elektronické knihy úrovne 1 BiblioLingua sú určené pre študentov A1 a sú v súlade s „Európskymi normami pre zjednodušenie čítania a pochopenia informácií“.

Konkrétne e-knihy používajú jednoduchý jazyk, zjednodušenú gramatiku a kratšie vety na uľahčenie porozumenia. Aktivity sprevádzajúce obsah úrovne 1 sú navrhnuté tak, aby posilnili základné jazykové kompetencie, osvojenie si slovnej zásoby a základnej stavby viet.

Úroveň 2:

E-kniha úrovne 2, ktorá presahuje rámec základov, je prispôsobená pre študentov formátu A2 tým, že obsahuje o niečo odlišnejšiu slovnú zásobu, gramatické štruktúry a minulé časy. E-knihy a aktivity na úrovni 2 si stále zachovávajú prístupnosť a zameriavajú sa na výzvy pre študentov a povzbudzujú ich, aby si rozširovali svoje jazykové zručnosti.

Úroveň 3:

Vytvorené pre stredne pokročilých až pokročilých študentov (B1 – B2), úroveň 3 je vernejšia pôvodnému textu. Integruje nové postavy a obohatenú slovnú zásobu. Aktivity sprevádzajúce obsah úrovne 3 sú navrhnuté tak, aby podporovali jazykovú plynulosť, kritické myslenie, analýzu a praktickú aplikáciu jazykových zručností v autentických kontextoch.

Záverom možno povedať, že integrácia stratégií diferenciácie v materiáloch elektronických kníh sa ukázala ako nevyhnutná pri napĺňaní rôznorodých potrieb študentov v triede. Poskytovaním prispôsobeného obsahu na rôznych úrovniach

odbornosti pedagógovia zabezpečujú, aby sa každý študent zaoberal materiálom na úrovni prispôbenej jeho schopnostiam.

Tento prístup umožňuje všetkým študentom prístup k rovnakému obsahu, pričom postupujú vlastným tempom.

b) Príklady a prípadové štúdie

Každý študent má jedinečný spôsob interakcie s didaktickými materiálmi a knihami: niektoré môžu byť dynamickejšie a otvorené akémukoľvek druhu podpory; iní môžu potrebovať viac času, aby sa cítili pohodlne v procese učenia alebo môžu potrebovať prispôbené materiály.

Prvým a hlavným dôvodom prispôbenia materiálu na rôznych úrovniach je prítomnosť ťažkostí, ktorými môže byť postihnutie alebo dyslexia. Cieľom učiteľov by malo byť vždy produkovať materiály a hľadať knihy v teoretickom rámci Univerzálneho dizajnu: konštrukcia materiálov a dokumentov v pravidlách a rešpektovaní prístupnosti všetkých je najcennejším zadáním pre učiteľa.

Materiály projektu Bibliolingua sa zrodili s myšlienkou byť „flexibilné“: ľudia surfujúci po platforme sú ochotní nájsť dobré materiály už prispôbené pre rôzne potreby. Cieľom projektu je tiež upozorniť pedagógov a učiteľov na to, ako zmeniť a/alebo vytvoriť prístupné úlohy pre svojich študentov.

Počas testovacej fázy projektu učitelia skontrolovali e-knihy, aby zistili, či vyhovujú potrebám cieľovej skupiny (študentov stredných škôl). Tieto spätné väzby boli užitočné nielen na zlepšenie samotného výsledku projektu, ale aj na získanie návrhov na ich využitie v triede.

Tu môžete nájsť návrhy učiteľov, ktorí sa zúčastnili testovacej fázy:

- Je užitočné, že každá časť e-knihy je dostupná samostatne: učitelia môžu bez obáv použiť text a/alebo obrázky spolu alebo nie, aktivovať zvuk alebo čítať iba text.

- Elektronickú knihu možno čítať s celou triedou alebo len s jedným žiakom, prípadne ju možno poskytnúť ako domácu úlohu.
- Možnosť stiahnuť si text je užitočná na jeho úpravu podľa potreby: prispôsobenie na alternatívne texty augmentatívnej komunikácie (vďaka softvéru, ako je SymWriter), pridanie sprievodných obrázkov alebo použitie farieb v texte: napríklad každá postava môže mať špecifickú farbu na jej identifikáciu. Posledná metóda sa zvyčajne používa na zjednodušenie textov pre osoby s mentálnym postihnutím a poruchami učenia.

Pokiaľ ide najmä o hluchotu a autizmus, prispôsobenie obsahu si môže vyžadovať viac kompetencií zo strany učiteľov, napríklad znalosť posunkového jazyka.

Sluch umožňuje ľuďom prirodzene zvnútorniť ústny jazyk a jeho pravidlá, naučiť sa viac a viac slov a prijímať informácie aj neúmyselne. Nepočujúci sa prirodzene učia jazyk, ak ide o posunkový jazyk (ktorý je vizuálny), ale ako druhý jazyk sa učia všetky ústne jazyky. Takto potrebujú prispôbolené texty a špecifickú podporu od svojich učiteľov/vychovávateľov.

Osvedčené postupy vo všeobecnosti navrhujú podnecovanie slovnej zásoby a gramatiky prostredníctvom praktických cvičení a prostredníctvom zapojenia osobných záujmov do aktivít. Ak ich učitelia správne používajú, knihy sú skvelými sprostredkovateľmi: podobne ako umenie dokážu pohnúť našimi pocitmi a dojmami, v dôsledku čoho zlepšujú náš spôsob komunikácie s ostatnými.

C. Kontext testovania

Projekt BiblioLingua je zameraný na rozvoj jazykových zručností študentov prostredníctvom pedagogickej činnosti. Cieľom nástrojov vyvinutých a vytvorených konzorciom je umožniť učiteľom zapojiť sa do inkluzívnejších a cielenejších postupov.

V tejto súvislosti partneri vykonali testovaciu fázu na posúdenie kvality materiálov: testovali e-knihy a súvisiace pedagogické spisy a učebné materiály dostupné v knižnici webovej stránky projektu. Vytvorené zdroje sú zamerané tak na učiteľov, ako aj na študentov vo vekových skupinách stredných škôl a majú poskytovať rôznu podporu:

- **Elektronické knihy** sú dostupné v troch jazykových úrovniach (A1, A2 a B1). Všetky e-knihy sú dostupné v angličtine a niektoré v národnom jazyku (taliančina, francúzština, slovenčina, estónčina a španielčina), aby sa umožnilo zapojenie sa do učenia sa a precvičovania nového jazyka.
- **Pedagogické spisy** sa snažia poskytnúť učiteľom aj študentom informácie o kultúrnom, historickom a jazykovom pozadí čitateľskej skúsenosti, ktorej sa práve venovali.
- **Materiály na hodiny** majú učiteľom poskytnúť nápady a inšpirácie, ako viesť hodiny jazyka na základe skúseností s čítaním elektronických kníh.

Po dohode s konzorciom sa vopred rozhodlo o e-knihách, na ktorých sa má uskutočniť testovacia fáza, aby sme získali väčší prehľad o spätnej väzbe a návrhoch. Nižšie sú uvedené rôzne medzinárodné kontexty, v ktorých sa to uskutočnilo, vrátane tried so študentmi so zdravotným postihnutím, hluchotou a/alebo SLD.

- **Istituto dei Sordi di Torino - Taliansko**

Testovanie prebiehalo v súkromnej škole s názvom "Scuole dell'Arca". Testovacia fáza sa uskutočnila so 7 študentmi (niektorí so zdravotným postihnutím – autizmom

a hluchotou) vo veku od 11 do 14 rokov, ktorým pomáhala 7 učiteľov špecializovaných na zdravotné postihnutie.

- **Tartu Raatuse Kool - Estónsko**

Partner vykonal testovaciu fázu na svojej škole so 4 učiteľmi a 105 študentmi všetkých úrovní vo veku od 10 do 14 rokov.

- **Babel - Španielsko**

Partner zapojil dvoch učiteľov, aby implementovali elektronické knihy a doplnkové vyučovacie materiály a pedagogické spisy vo svojich triedach so 60 študentmi vo veku od 13 do 17 rokov.

- **Základna škola - Slovensko**

Partner vykonal testovaciu fázu vo vlastnej škole. Zapojilo sa do nich 75 študentov vo veku od 10 do 14 rokov a 4 učiteľia.

- **Logopsycom - Belgicko**

Testovaciu fázu riadil 1 učiteľ a 9 študentov vo veku od 14 do 16 rokov.

D. Testovanie elektronických kníh Bibliolingua v triede

a) Skúsenosti a poznatky z triedy

Testovanie elektronických kníh BiblioLingua v triede poskytuje cenné poznatky o ich efektívnosti a úrovni zapojenia. Skúsenosti učiteľov z prvej ruky poskytujú cenný kontext a praktické príklady, ktoré u študentov rezonujú.

Študenti boli z e-kníh a najmä interaktívnych aktivít v balíčkoch lekcí celkom nadšení. Učitelia mali len malé problémy s pochopením knihy zo strany študentov, najmä s niektorými kľúčovými slovami a aspektmi porozumenia postáv. Triedy boli tak šetrné k životnému prostrediu, že nebolo potrebné plytvať papierom, čo bol tiež dobrý príklad pre študentov. Keďže študenti v tomto veku (10 – 13) sú zvyčajne technicky zdatní a zhovorčiví, ich pozornosť upútajú aktivity, ako sú online myšlienkové mapy, online hry a interaktívne aktivity, ktoré si vyžadujú hovorenie alebo hranie, ako aj hry.

Negatívnym aspektom online aktivít je však možný nedostatok prístupu na internet a digitálne zariadenia. Učitelia by mali byť pripravení na tieto druhy prekážok a prísť s plánom B, aj keď tieto plány sú tradičné a nie sú také ekologické, ako sa pôvodne zamýšľalo.

b) Výsledky testovania a analýzy

Všetci zúčastnení učitelia a študenti poskytli spätnú väzbu o e-knihách a ich testoch. Učitelia museli poskytnúť spätnú väzbu o kvalite obsahu, jazyku, grafickom dizajne a o tom, či sú knihy inkluzívne a dostupné pre každého. Okrem toho, ak mali nejaké nápady na zlepšenie, mali možnosť podeliť sa o svoje nápady. Ako posledná časť analýzy bude pridaná aj spätná väzba študentov o čítaní elektronických kníh na hodinách.

18 učiteľov odpovedalo na dotazník o e-knihách a poskytli aj spätnú väzbu. 13 (72 %) učiteľov z 18 považovalo obsah elektronických kníh za najvyššiu úroveň. Niektorí

učitelia pridali nápady, ako obsah zlepšiť alebo zatriktívniť pre čitateľov. Pre učiteľov, ktorých žiaci sú autisti, by sa napríklad hodina možnosť meniť fonty alebo meniť slová na veľké písmená na celej platforme (možnosť s pridaním lišty prístupnosti). Túto možnosť bolo možné využiť už počas testovacej fázy. Okrem toho učitelia pracujúci s ťažko autistickými žiakmi, ktorí vedia čítať len obrázky augmentatívnej alternatívnej komunikácie, navrhli preložiť text elektronickej knihy úrovne 1 aj do ich rodného jazyka. Zistilo sa, že úrovne 2 a 3 elektronickej knihy sú pohodlnejšie ako úroveň 1, pokiaľ ide o pochopenie textu študentmi.

Vysoko bola hodnotená aj kvalita jazyka používaného v elektronickej knihách. 12 učiteľov z 18 si myslelo, že slovná zásoba v e-knihách je vhodná a nič nezmení. Niektorí učitelia si mysleli, že použitý jazyk nie je taký náročný, ako by mal byť, najmä pre študentov na úrovni A2.

Vysoko bola hodnotená aj kvalita grafického spracovania, ale našli sa aj nápady, ako e-knihy vylepšiť. Napríklad bolo navrhnuté použiť viac obrázkov na úrovni A1, aby boli e-knihy atraktívnejšie. Tým by bolo pre mladších študentov jednoduchšie porozumieť knihe lepšie. Okrem toho sa odporúčalo pridať ďalší priečinok so všetkými obrázkami/obrázkami s možnosťou ich stiahnutia na prípravu ďalších rečníckych aktivít. Obrázky sú doplnkové; napomáhajú správnejšej predstavivosti postáv žiakov a učitelia môžu pomocou obrázkov vytvárať možné nové vyskakovacie otázky a malé aktivity.

Posledná otázka o kvalite e-knží sa týkala obsahu, či je inkluzívny a prístupný. Práve tu mali učitelia nápady, ako vylepšiť e-knihy, pretože mnohé z nich pracujú so študentmi so špeciálnymi potrebami. Napríklad platforma elektronickej knihy je dobre vyvážená, ale študenti s autizmom ju stále nedokážu čítať. Bolo navrhnuté zväčšiť text, zmeniť písmo a pridať lepšiu možnosť prevodu textu na reč. Platforma už má možnosť zmeny písma.

Študenti tiež dostali príležitosť poskytnúť spätnú väzbu o používaní elektronických kníh na hodinách. Počas vyučovania mali žiaci možnosť čítať e-knihy na vlastných zariadeniach a na čítanie mali možnosť využiť školské notebooky a tablety. Študenti boli nadšení z hodiny angličtiny s tematikou literatúry. Priaznivo hodnotili aj s možnosť vypočuť si e-knihy. Študenti považovali texty za ľahko čitateľné; mnohí dokonca túžili vyskúšať si vyššie úrovne a cítili, že sú schopní ich prečítať tiež. Zistilo sa, že čítanie elektronických kníh dáva študentom pozitívne pocity pri čítaní. Boli viac zaangažovaní a motivovaní v procese učenia. Čítanie bolo zábavné a nové informácie o knihe boli vítané. Materiál mal u študentov priaznivú odozvu.

Učítelia odporučili, že by mohlo byť dobrým nápadom poskytnúť nejaké základné informácie o e-knihách alebo o nich diskutovať celkovo predtým, ako sa pustíte do úloh v balíkoch lekcií, aby ste skontrolovali, či študenti e-knihám rozumejú, alebo vyplnili medzery v ich myšliach.

c) Výzvy a ako ich prekonať:

Táto časť sa zaoberá výzvami a ako prekonať prekážky a problémy, ktoré sa môžu vyskytnúť pri testovaní vytvorených e-kníh počas lekcie.

Nedostatok motivácie čítať

Pri nedostatku motivácie si daný ebook prečítať, odporúča sa pripraviť si nejaké zaujímavosti o autorovi alebo knihe. Svojim študentom môžete tieto fakty prezentovať ako zvedavé klebety alebo dokonca škandalózne informácie a oni môžu mať väčšiu chuť čítať.

Pochopenie príbehu

Čítanie elektronickej knihy si vyžaduje sústredenie a pochopenie textu. Ak sú tam nejaké neznáme slová, vždy je dobré si slovnú zásobu vysvetliť vopred. Učítelia sa tak vyhnú nepochopeniu príbehu zo strany žiakov a žiaci si čítanie môžu plne vychutnať, ak ho správne pochopia.

Slabé alebo žiadne Wi-Fi pripojenie v triede

V škole sa občas môže stať niečo nezvyčajné a vy môžete mať problémy so slabým alebo žiadnym signálom Wi-Fi. Riešením tejto prekážky je pripraviť sa vopred.

Možno budete chcieť vopred vytlačiť strany e-kníh pre študentov a použiť ich ako záložný plán vašej hodiny.

Čítanie s porozumením

Čítanie príbehu, ktorý daný ebook poskytuje, nie je len o čítaní samotného textu.

Obsahuje posolstvo alebo morálny význam pre čitateľov. Mali by to absorbovať a premýšľať o tom.

Ak chcete skontrolovať, či vaši študenti rozumejú významu, po prečítaní im položte niekoľko otázok na kontrolu príbehu. Otázky je potrebné pripraviť skôr.

Keď žiaci zabudnú dej

Čas v triede plynie rýchlo a niekedy nie je dostatok času na čítanie a iné aktivity. V tomto scenári je potrebné pokračovať v ďalšej lekcii a tiež pokryť aktivity vytvorené pre ebook. Študenti majú tendenciu ľahko zabudnúť, o čom je príbeh.

V takejto situácii sa odporúča, aby si vaši študenti rýchlo prečítali príbeh, alebo aby niekto, kto si pamätá, príbeh prerozprával vlastnými slovami triede. Takto by ste mali byť plne pripravení na aktivity.

Nejasné pokyny a načasovanie

Niekedy môžu študenti naraziť na problémy s pochopením pokynov. Učítelia by mali vždy klásť študentom otázky, aby zistili, či rozumejú úlohe, a nastaviť načasovanie pre lepšiu disciplínu a riadenie pracovného toku.

Neochota spolupracovať so spolužiakmi

Niekedy je ťažké zorganizovať skupiny, aby spolupracovali na nejakej aktivite. Aby ste si poradili s týmito náročnými chvíľami vo svojej triede, pokúste sa usporiadať

študentov podľa ich dobrých vzťahov v triede. Bohužiaľ, väčšinou je to možné len vtedy, keď ich poznáte. Nie je to vždy možné, keď testujete v novej triede, ale môžete to vidieť prostredníctvom ich reakcií, mimiky a reči tela.

Spätná väzba študentov na e-knihu

Deti a tínedžeri môžu v dnešnej dobe plne vyjadriť svoje názory, no niekedy spôsob, akým to robia, nie je konštruktívny a niektorí študenti sú príliš hanbliví na to, aby prehovorili. Najlepší spôsob, ako prekonať tieto výzvy, je jednoducho vysvetliť, čo je konštruktívna spätná väzba s podpornými argumentmi.

Na prekonanie ostychu študentov ich môžu učitelia požiadať o vyplnenie anonymného dotazníka o e-knihe, aktivitách v rámci lekcií atď. Dotazník je potrebné pripraviť pred hodinou.

E. Testovanie pedagogických spisov a učebných materiálov BiblioLingua v triede

a) Skúsenosti a poznatky z triedy

Počas testovacej fázy boli učitelia požiadaní, aby implementovali elektronické knihy, doplnkové balíčky lekcií a pedagogické súbory do svojich tried. Väčšina respondentov využívala pedagogické spisy a učebné materiály určené pre čitateľov na úrovni A1 a A2. Učitelia vysoko oceňujú dostupnosť súborov na stiahnutie pre text elektronickej knihy, pedagogickú dokumentáciu a plán hodín. Táto funkcia umožňuje jednoduchú správu a prispôsobenie podľa špecifických potrieb výučby.

Pokiaľ ide o učiteľov, pedagogický spis bol považovaný za užitočný na poskytovanie všeobecných informácií o téme, ktorý slúži ako cenný nástroj na uvedenie problému v triede. Niektorí študenti považovali pedagogický spis za menej interaktívny v porovnaní s elektronickou knihou, čo malo za následok, že je nudnejší. Ocenili však jej dĺžku, pretože ju považovali za vhodnú pre svoj vek, s dlhšími textami a menej

zložitými jazykovými štýlmi, ktoré sa bežne vyskytujú v knihách. Študenti vo všeobecnosti rozumeli obsahu, no na svoj vek ho považovali za trochu náročný. Vyjadrili potrebu viac informácií o postavách a navrhli vyhradiť viac času na diskusiu. Žiaci prejavili záujem dozvedieť sa o knihe a autorovi. Celkovo boli pedagogické súbory považované za užitočné, ponúkajúce cenné informácie a žánrové diskusie boli navrhnuté pre starších študentov alebo študentov s vyššou intelektuálnou a jazykovou úrovňou. Súbory sú prínosom najmä pre učiteľov, ktorí pracujú s autistickými žiakmi.

Študenti vysoko oceňujú interaktívne a dynmaické aktivity, vrátane napríklad herectva, spoločenských hier a online hier, ktoré sú považované za najpozitívnejšie aspekty balíkov lekcí. Niektorí študenti navrhli opakovať aktivitu s rôznymi úrovňami.

Učitelia pozitívne komentovali aktivity, ako je analýza postáv, prerozprávanie príbehov a záznamy v denníkoch, ako účinný spôsob, ako posilniť kritické myslenie v triede. Niekoľko študentov zdôraznilo pozitívnu skúsenosť s vyskúšaním nových metód plánovania hodín, najmä s použitím Canva na vytváranie obálok kníh, s vynikajúcimi výsledkami.

Implementácia týchto balíkov lekcí v zmiešaných triedach predstavuje výzvy, pretože učitelia poznamenávajú, že študenti so špeciálnymi potrebami môžu vyžadovať dodatočný čas a pomoc, najmä pri úlohách zahŕňajúcich analýzu, kritické myslenie a abstraktné koncepty.

Celkovo študenti vyjadrili nadšenie z elektronických kníh a aktivít zahrnutých v balíkoch lekcí. Uvedomujúc si nevyhnutné rozdiely vo veku, úrovni, potrebách a záujmoch medzi študentmi, bolo zdôraznené, že konzistentné výsledky nemusia byť dosiahnuté zakaždým. Elektronické knihy a balíčky lekcí sa však vo všeobecnosti považovali za zaujímavé, najmä ak učitelia poskytnú dostatočnú podporu počas implementácie.

b) Výsledky testovania a analýzy

Nasledujúca časť popisuje, ako boli pedagogické spisy a vyučovacie materiály dôležité alebo užitočné v procese testovania. Hovorí tiež o rôznych pozitívnych vplyvoch, ktoré môžu mať na žiakov, ak používajú pedagogické spisy a vyučovacie aktivity spojené s elektronickými knihami.

Pedagogické a vyučovacie materiály

Pedagogické materiály a materiály na hodiny sú kľúčovými balíkmi pre učiteľov na prípravu a poskytovanie vysokokvalitných hodín pre študentov. Tieto materiály sú určené hlavne pre učiteľov, aby ich využili pri plánovaní hodiny a pomohli im zistiť všetky dôležité informácie. Prezradia nám všetko o knihe, autorovi, žánri a vysvetlia slovnú zásobu.

Používanie smartfónov pri čítaní elektronických kníh a vykonávaní aktivít

Jedna veľmi pozitívna vec je, že študenti môžu používať svoje smartfóny na niektoré aktivity. To je skvelé, pretože študenti radi používajú svoje smartfóny v triede. Ich príležitostné používanie na účely učenia môže pridať lekcii extra glam. Bohužiaľ to nie je vždy možné. Používanie smartfónov v školách sa líši a niektoré školy či dokonca štáty majú v tomto smere prísne pravidlá. V tejto situácii záleží na škole a pravidlách konkrétnej inštitúcie.

Pútavé aktivity

Aktivity sú pre študentov veľkou motiváciou, keď sa snažia presne a aktívne porozumieť príbehu. Väčšinu študentov baví tímová práca, skupinové úlohy a druhy tvorivých aktivít, ktoré projekt BiblioLingua ponúka. Tieto aktivity opäť zvyšujú motiváciu a záujem o čítanie rôznych elektronických kníh.

Zlepšenie kritického myslenia študentov

V súčasnosti sa verí, že schopnosti kritického myslenia na priemernej úrovni nie sú také dobré, ako bývali. S týmto problémom môže pomôcť čítanie klasickejšej literatúry alebo celosvetovo známych príbehov, ktoré projekt BiblioLingua ponúka. Okrem toho aktivity súvisiace s príbehom pomáhajú myslieť kreatívne a do hĺbky a tiež pomáhajú vidieť príbeh z mnohých rôznych perspektív.

Rôzne úrovne

Jedinečnosť tohto projektu je v tom, že svoju triedu môžete plne rozdeliť do troch rôznych úrovní a pracovať s ňou. Študenti so špeciálnymi potrebami môžu konečne čítať knihy v rámci svojich schopností a neskôr si vyskúšať náročnejšie úrovne.

Celková spätná väzba testovania

Všeobecné reakcie boli pozitívne alebo neutrálne. Žiaci boli radi, že si mohli prečítať nejakú klasickú literatúru v anglickom jazyku. Celý proces bol pre nich nový a študenti radi skúšajú nové veci. Študenti so špeciálnymi potrebami sa nakoniec plne zúčastnili, pretože bolo pre nich ľahké čítať a absorbovať e-knihu podľa ich úrovne.

Zdieľanie hodnoty literatúry medzi mladými študentmi

V dnešnej dobe tínedžerom chýba chuť čítať. Väčšina z nich už jednoducho nevidí hodnotu v čítaní serióznej literatúry. Tento trend sa teraz z roka na rok zhoršuje. Tento hodnotiaci článok - "*Môžu byť tínedžeri motivovaní k čítaniu literatúry?*" Toto tvrdenie dokazuje profesorka Salomi Papadima-Sophocleous z Cyperskej technickej univerzity. Projekt BiblioLingua je užitočným nástrojom na riešenie tohto moderného problému. Vďaka tomuto projektu môže učiteľ ľahko poskytnúť mladým študentom a tínedžerom klasickú literatúru a zlepšiť ich plynulosť angličtiny.

c) Výzvy a ako ich prekonať

V triedach, kde sú úrovne a potreby študentov zmiešané, môže byť náročné mať všetkých na jednej strane. Čas je obmedzený a študenti môžu byť pomalší, ako sa očakávalo. Hoci sa od študentov očakáva, že prídu do triedy po prečítaní e-knihy a že

budú pripravení na aktivity v balíkoch lekcií, nie je to vždy tak. Preto môže byť potrebný nejaký brainstorming, rekapitulácia obsahu e-knihy alebo dokonca opätovné čítanie alebo skenovanie e-knihy, aj keď učitelia nebudú mať nejaký čas na implementáciu všetkých aktivít v balíkoch lekcií.

Pedagogické súbory obsahujú základné a cenné informácie o knihe, jej autorovi a jej súčastiach. V závislosti od intelektuálneho alebo jazykového vývoja žiakov sa však vyskytnú úseky, ktoré budú mať žiaci problém vnímať. Informácie o žánri uvedené v pedagogických zložkách by mohli začať novú éru v jazykových triedach a pozitívne vzbudiť záujem študentov o literatúru. Kým sa však zoznámia s literárnymi prostriedkami, žánrami a určitou slovnou zásobou, môže to byť pre študentov náročné.

Dizajn a obsahová štruktúra pedagogických súborov sú dobre organizované a ľahko sa sledujú. Balíky lekcií sú jasné z hľadiska názvov aktivít, vysvetlenia postupu atď. Vo väčšine prípadov však budú musieť byť učitelia dobre pripravení, pretože vyžadujú dobrú znalosť elektronických kníh. Okrem toho budú musieť učitelia pripraviť materiály na implementáciu aktivít v balíkoch lekcií. Preto by učitelia nemali ignorovať vynechanie voľného času pred vyučovaním na prípravu.

Časť „Predpokladané znalosti“ v balíkoch lekcií obsahuje ideálne témy/témy, ktoré by študenti na predpokladanej úrovni mali poznať. Učitelia by však mali byť dostatočne realistickí, aby predpovedali, že niektorí študenti nebudú mať tieto predpokladané a potrebné vedomosti. Ako už mnohí učitelia zažili, žiaci najviac obľubujú skupinové aktivity, ale aj hry a súťaže. Skupinové aktivity však môžu trvať dlhšie alebo kratšie v závislosti od dynamiky skupín a ich členov. Ak skupinová práca trvá kratšie, ako sa očakávalo, do hodiny by mala byť spontánne začlenená ďalšia diskusia alebo prezentácia. V opačnom prípade môže byť jedna z nasledujúcich úloh odložená na ďalšiu hodinu alebo zadaná ako domáca úloha, aby ste sa vyhli preskočeniu akejkoľvek úlohy v toku.

Technické problémy so zariadeniami, internetovým pripojením alebo prístupom k digitálnym materiálom sa môžu vyskytnúť kedykoľvek. Hoci tieto problémy učitelia nevytvárajú ani si ich neželajú, sú zodpovední za hľadanie riešení. Niektoré riešenia alebo opatrenia, ktoré môžu učitelia použiť, zahŕňajú dôkladnú technickú kontrolu pred triedou, poskytovanie alternatívnych offline materiálov a záložný plán pre prípad technických problémov. Celkovo musia byť učitelia pripravení na nepríjemné prekvapenia.

Nie všetci študenti môžu mať prístup k vlastným zariadeniam, čo vedie k nerovnosti v ich zapojení. Ak chcete tento problém vyriešiť, preskúmajte možnosti poskytnutia zariadení v rámci školy, dohodnite sa s miestnymi knižnicami na prístupe alebo podporte politiku "prines si vlastné zariadenie". Zabezpečte, aby sa vyučovacie hodiny dali prispôbiť rôznym typom zariadení a možnostiam dostupnosti.

Ak sa učitelia stretávajú s obmedzeným mechanizmom spätnej väzby na neustále zlepšovanie, môžu sa pokúsiť vytvoriť spätnú väzbu, do ktorej by boli zapojení učitelia, študenti a ďalšie zainteresované strany. Okrem toho pravidelné zisťovanie spätnej väzby o účinnosti materiálov a využívanie týchto informácií na neustále zlepšovanie môže byť zlomovým bodom.

Predpokladajme, že žiaci majú v triede prístup k tabletom, telefónom alebo iným vlastným technologickým zariadeniam. V takom prípade môžu byť rozptyľovaní a namiesto toho, aby sa sústredili na svoje úlohy, môžu mať sklon kontrolovať iné aplikácie alebo webové stránky. V takom prípade musia byť učitelia v strehu, chodiť po triede a neustále sledovať svojich študentov. Môžu tiež používať hlasnejší a energickejší hlas, aby študenti venovali výučbe väčšiu pozornosť.

Navyše, učitelia nemusia byť dostatočne vyškolení alebo nemusia držať krok s technológiami tak, ako ich študenti. Aby sa predišlo nedostatočnému monitorovaniu plnej sústredenosti žiakov na vyučovaciu hodinu a ich kybernetickej bezpečnosti,

učiteľom by sa malo ponúknuť komplexné školenie o digitálnych nástrojoch a technikách riadenia triedy.

III. Záver

A. Poznatky získané z testovania BiblioLingua

Počas prvej fázy testovania vo viacerých vzdelávacích inštitúciách sa získali cenné poznatky o efektívnosti a vhodnosti materiálov BiblioLingua. Odozva bola vo všetkých prípadoch prevažne pozitívna, pričom študenti aj učitelia vyjadrili nadšenie z pútavého a interaktívneho charakteru zdrojov. Objavilo sa niekoľko návrhov na zlepšenie a každý z nich bol náležite riešený a aplikovaný.

Jednou z opakujúcich sa tém bola potreba väčšej zrozumiteľnosti pokynov, najmä pri činnostiach, ktoré si vyžadujú špecifické jazykové alebo technické znalosti. Počas fázy aktualizácie boli pridané jasnejšie pokyny, ktoré uľahčili plynulejšiu realizáciu a maximalizovali účinnosť učebných materiálov.

Okrem toho, hoci sa ocenilo poskytovanie doplnkových materiálov, ako sú pedagogické súbory, boli vyjadrené obavy týkajúce sa ich zložitosti pre určité skupiny žiakov. Tieto materiály sme zjednodušili bez toho, aby sme znížili ich úroveň alebo kvalitu.

Navyše riešenie technických otázok bolo kľúčové pre zabezpečenie dostupnosti a účinnosti materiálov pre všetkých používateľov.

Materiály BiblioLingua boli považované za cenné nástroje na podporu zapojenia, účasti a osvojenia si jazykových zručností študentov. Zapracovanie získanej spätnej väzby pomohlo zvýšiť efektívnosť a dostupnosť materiálov, čím sa podporil cieľ poskytovať kvalitné vzdelávanie pre všetkých žiakov.

B. Možný vplyv projektu BiblioLingua na vyučovanie cudzích jazykov

BiblioLingua so svojím inovatívnym prístupom k výučbe cudzích jazykov a rozsiahlym testovaním (partnerstvo testovalo svoje zdroje s viac ako 450 žiakmi a 25 učiteľmi) je významným prísľubom na zmenu výučby cudzích jazykov vo vzdelávacích zariadeniach. Využívaním digitálnych technológií a začlenením multimediálnych prvkov do svojich zdrojov má BiblioLingua potenciál ovplyvniť jazykové vzdelávanie viacerými spôsobmi.

Jednou z hlavných predností projektu BiblioLingua je schopnosť reagovať na rôzne vzdelávacie potreby a preferencie. Zahrnutie interaktívnych aktivít, audiovizuálneho obsahu a materiálov na stiahnutie umožňuje personalizovanejšie a pútavejšie učenie. Táto prispôsobivosť umožňuje pedagógom prispôbiť svoje vyučovacie metódy individuálnym požiadavkám študentov, čo podporuje inkluzívnejšie a efektívnejšie vzdelávacie prostredie.

Okrem toho integrácia technológií do výučby jazykov prostredníctvom platforiem, ako je BiblioLingua, bezplatná a dostupná platforma, uľahčuje lepšiu dostupnosť učebných zdrojov. Vďaka širokej dostupnosti digitálnych zariadení a pripojenia na internet majú študenti z rôznych sociálno-ekonomických prostredí prístup ku kvalitným jazykovým učebným materiálom bez ohľadu na geografickú polohu alebo finančné obmedzenia. Táto demokratizácia prístupu k vzdelávaniu má potenciál znížiť rozdiely v úrovni jazykových znalostí študentov a podporiť väčšiu rovnosť vo vzdelávaní. V Príručke na tvorbu sme poskytli aj používateľskú príručku pre učiteľov o tom, ako vytvárať, integrovať a prekladať vlastné e-knihy. Používanie online platformy teda prináša výhody nielen žiakom, ale aj učiteľom. Dúfame, že sa tým rozšíria digitálne zručnosti oboch uvedených skupín.

Navyše BiblioLingua kladie dôraz na európske literárne texty z verejnej sféry a kultúrne rôznorodý obsah, čo obohacuje jazykové vzdelávanie. Študentov totiž

ooboznamuje s rôznymi jazykovými zručnosťami, s inými jazykmi, než sa učia v škole, s rozmanitými kultúrnymi kontextmi, ako aj s pojmom kultúrne dedičstvo. Vďaka práci s literatúrou z rôznych krajín a kultúr študenti hlbšie chápu jazyk ako prostriedok komunikácie a kultúrneho vyjadrenia. Toto pôsobenie rozširuje ich rozhľad, podporuje medzikultúrne kompetencie a vstúpuje im celoživotné uznanie pre jazyk a literatúru. Vďaka viacjazyčnej platforme a ďalším zdrojom preloženým do všetkých jazykov partnerstva je učenie sa druhého alebo tretieho jazyka oveľa pútavejšie a pozitívne motivujúce.

Na záver možno konštatovať, že projekt BiblioLingua poskytuje inovatívne, dostupné a pútavé zdroje, ktoré zodpovedajú rôznorodým potrebám študentov. Integráciou digitálnych technológií, multimediálneho obsahu a európskych literárnych textov BiblioLingua nielenže zlepšuje osvojovanie si cudzieho jazyka, ale podporuje aj kritické myslenie, digitálnu gramotnosť a medzikultúrne porozumenie. Keďže vyučujúci pokračujú v implementácii týchto zdrojov a prispôsobujú svoje vyučovacie postupy, BiblioLingua môže žiakom umožniť, aby sa stali sebavedomými, zdatnými a kultúrne uvedomelými študentmi cudzích jazykov. Dobrou ilustráciou toho, ako aj dôkazom úspechu BiblioLingua, by mohol byť jeden z posudkov z testovania:

"Na začiatku testovania boli niektorí študenti trochu nesmelí a vystresovaní z toho, že budú verejne hovoriť po anglicky. Vďaka aktivitám to však čoskoro prekonali a všetci sa chceli zapojiť."

IV. Zdroje

- A.A. et al. (2005). *Guidelines for inclusion: ensuring access to education for all*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000140224>
- Bidilică, M. (2023, May 30). Guide to interactive ebooks: What are they and how to make them. Retrieved 16.02.2024, from https://publishdrive.com/guide-to-interactive-ebooks.html#mcetoc_1h1lpnhd4ft
- Blondin, C., & Chenu, F. (2013). *L'apprentissage des langues. Mise en perspective européenne de la situation de la Fédération Wallonie – Bruxelles*. <https://orbi.uliege.be/handle/2268/169150>
- Culatta R. (2016). *What Are You Talking About?! The Need for Common Language around Personalized Learning*. <http://er.educause.edu/articles/2016/3/what-are-you-talking-about-the-need-for-common-language-around-personalized-learning>
- EF EPI | Indice de compétence en anglais EF| EF France. (n.d.). <https://www.ef.fr/epi/>
- European Commission, European Education and Culture Executive Agency, Birch, P., Baïdak, N., De Coster, I. et al., *Cifre chiave dell'insegnamento delle lingue a scuola in Europa – Edizione 2023*, Birch, P.(editor), Publications Office of the European Union, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2797/610861>
- GEM Report UNESCO. (2020, June 22). *Inclusion and Education: #AllMeansALL* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=kEyjlqixq9c>
- Global Education Monitoring Report Team. (2020). *Global education monitoring report, 2020: Inclusion and education: all means all*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373718>

- Haleem, A., Javaid, M., Qadri, M. A., & Suman, R. (2022). Understanding the role of digital technologies in education: A review. *Sustainable Operations and Computers*, 3, 275–285. <https://doi.org/10.1016/j.susoc.2022.05.004>
- Ministry of Education and Research (2022). *Foreign language learning in Estonia*. Tartu: Ministry of Education and Research. Retrieved 23.02.2024, from <https://www.hm.ee/en/estonian-and-foreign-languages/foreign-languages/foreign-language-learning-estonia>
- Renard, L. (2021, March 17). *How to create an eBook for school and make it interactive*. BookWidgets. Retrieved 16.02.2024, from <https://www.bookwidgets.com/blog/2018/11/how-to-create-an-ebook-for-school-and-make-it-interactive>
- Saud, S., Basri, M., Ramly, R., Abduh, A., & Patak, A. A. (2020). Using Online Resources Technology for Foreign Language Learning: Strategies, impact, and challenges. *International Journal on Advanced Science, Engineering and Information Technology*, 10(4), 1504. <https://doi.org/10.18517/ijaseit.10.4.11838>
- Steele, A. (2021, December 17). *Differentiation in the language classroom (infographic)*. Brighter Thinking Blog | Cambridge University Press. <https://www.cambridge.org/us/education/blog/2021/12/17/differentiation-in-the-language-classroom-infographic/>
- Storyset. (n.d.) *Free vector instruction manual concept illustration*. Freepik. https://www.freepik.com/free-vector/instruction-manual-concept-illustration_16693292.htm#query=manual&position=3&from_view=author&uuid=d8a46a69-4b72-4aa7-9409-05b578657530
- Team, L. (2023, October 9). *Importance of digital literacy skills for students | Learning.com*. Learning. <https://www.learning.com/blog/reasons-digital-literacy-is-important-for-students/>

- UNESCO. (2017). *A Guide for ensuring inclusion and equity in education*.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000248254>
- Vandeghinste, V., Müller, A., François, T., & De Clercq, O. (2021). Easy Language in Belgium. In *Handbook of Easy Languages in Europe* (Vol. 8, pp. 53–90). Frank & Timme. <http://hdl.handle.net/1854/LU-8737374>

B/BL/O LINGUA

Číslo projektu: 2022-2-BE01-KA220-SCH-000096799

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však len názormi autora a nemusia sa zhodovať s názormi a stanoviskami Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Ani jedna inštitúcia z uvedených za ne nenesie zodpovednosť.

